

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมเนื้อหาการสื่อความหมาย เครื่องมือการสื่อความหมาย และการเสนอแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยการศึกษาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่

ด้านเนื้อหาการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับการจัดการ การท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ตามเกณฑ์ในการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกของ UNESCO ในเกณฑ์ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 6 โดยสามารถสรุปประเด็นเนื้อหาในการนำเสนอ คือ 1) ด้านพุทธศิลป์ ที่ได้กล่าวถึงความงามทางสถาปัตยกรรมและความชาญฉลาดในเชิงช่าง 2) ด้านพุทธภูมิ กล่าวถึงอิทธิพลต่อการสืบต่อด้านสถาปัตยกรรมและเผยแพร่วัฒนธรรมลัทธิเถรวาทแบบลังกาวงศ์ และ 3) พุทธศรัทธา ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ ทั้งนี้ จากการสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวด้านเนื้อหาในการสื่อความหมาย พบความต้องการด้านความรู้ที่ควรได้รับจากการสื่อความหมายพบความต้องการความรู้ทางด้านประวัติความเป็นมาของโบราณสถานในพื้นที่มากที่สุด และคุณลักษณะของเนื้อหาในเครื่องมือการสื่อความหมาย สามารถแสดงให้เห็นเอกลักษณ์หรือคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด สำหรับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่พบความต้องการด้านเนื้อหาในการสื่อความหมายในประเด็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านประวัติความเป็นมาและประเพณีวัฒนธรรม

ด้านเครื่องมือสื่อความหมายทางวัฒนธรรมที่เหมาะสมกับการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ได้นำเสนอเครื่องมือโดยคำนึงถึงกลุ่มผู้ใช้งานที่มีหลากหลาย โดยสามารถแบ่งเครื่องมือสื่อความหมายในพื้นที่และการสื่อความหมายนอกพื้นที่ ทำให้สามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่ม ทั้งนี้ ได้เน้นใช้การออกแบบกราฟฟิก (เลขศิลป์) เป็นลักษณะของภาพลายเส้นที่เข้าใจง่าย และการกำหนดกลุ่มสีหลักในการออกแบบได้นำสีหลักที่สะท้อนจากตัวหนังสือคือ สีเหลืองเข้ม สีฟ้าเข้ม สีส้มแสด สีขาว สีดำ และสีใกล้เคียงตามความเหมาะสม นอกจากนี้ ในการพัฒนาเครื่องมือในการสื่อความหมายได้พิจารณาจากผลการศึกษาความต้องการของกลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยพบว่าทั้งสองกลุ่มมีความต้องการเครื่องมือที่เป็นป้ายสื่อความหมายอธิบายข้อมูล และมีคฤหะทักท้วงถิ่น หรือนักสื่อความหมาย นอกจากนี้ ยังได้พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการเครื่องมือในการสื่อความหมายที่มีคุณลักษณะที่สามารถแสดงเอกลักษณ์และสะท้อนให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมชุมชนในท้องถิ่นได้

สำหรับแผนการเสนอแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยนำเนื้อหาการสื่อความหมายที่ได้จากการสรุป ทั้ง 3 ประเด็น คือ ด้านพุทธศิลป์ ด้านพุทธภูมิ และด้านพุทธ

ศรัทธา เป็นหัวข้อหลักในการนำเสนอพร้อมพัฒนาออกแบบเครื่องมือในการสื่อความหมายให้มีความเหมาะสมกับประเด็นเนื้อหา โดยกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบและระยะเวลาในการดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาและเครื่องมือในการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม ให้สามารถพัฒนาแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้อย่างสมบูรณ์

Abstract

The study “Cultural Interpretation for Tourism to Nominate WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a World Heritage site” objective was to study the meaningfulness of the content, Interpretation tool, the proposed cultural interpretation plan for cultural interpretation for tourism of WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat in order to support the World Heritage-listed initiative. The population of the study is tourists from Thailand and foreigners traveling in WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat and those involved in tourism in the area.

Regarding the content of cultural interpretation dimension which appropriate for tourism management to Nominate WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a World Heritage site; The presentation summary for this dimension included : 1) the Buddhist art; is regarding architectural beauty and intelligence in its craftsmanship, 2) the Buddhist land; is concerning the influence on continuation of architecture and propagation of Theravada Buddhism of Lanka in Thailand, and 3) the Buddhist faith; is concerning the importance of WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat at the heart and soul of the Buddhist. According to inquiries from travelers' needs in terms of content interpretation; The result of the study reveal the needs of knowledge that should be conveyed to meet the demand for knowledge concerning the history of historic sites in the area the most and the characteristics of the content in the interpretation tool can demonstrate the uniqueness and value of the tourist destination the most. Furthermore, for stakeholders in the area, the result of the study shows the needed content to be able to convey the unique issues the most, followed by its history and culture.

For the interpretation tools for cultural interpretation for tourism to nominate WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site dimension, it offers tools that taking wide variety of user into account by divide the interpretation tools into 2 main groups; which are local tools and tools presented outside Wat PhraMahathat, Nakhon Si Thammarat area; making it accessible to all groups. The interpretation tools focus on the use of graphic design which is the appearance of lines that are easy to understand, and determining the main color by the design of the color that reflected from the shadow puppet, which are dark yellow, blue, dark orange, orange, white, black and other similar colors. Furthermore, in order to develop the interpretation tool, the study was based on the needs of tourists and stakeholders as it were founded that both groups need interpretative signage to explain information about the site, and there is also need for local guide or

interpretation person. In addition, the result of the study founded that most travelers need a tool to convey the unique attributes that can reflect the vernacular architecture.

For the proposed interpretation plan for cultural interpretation for tourism to nominate WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site dimension, Researcher had taken the 3 topics from content of cultural interpretation dimension as in 1) the Buddhist art, 2) the Buddhist land; and 3) the Buddhist faith to be the main topic for the presentation and develop interpretation tool that is appropriate with the main content. Through assigning responsible agency and cultural interpretation tool to be able to develop a complete interpretation plan for cultural interpretation for tourism to nominate WatPhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site.